

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

Ekonomski odnosi Slovenije s tujino

Januar 2024

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Ekonomski odnosi Slovenije s tujino – januar 2024

Mesec in leto izida: marec 2024

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

Uvod	4
-------------	----------

1 Plačilna bilanca	5
1.1 Plačilna bilanca – tekoči račun	5
Blagovna menjava	5
Storitvena menjava	6
Primarni in sekundarni dohodki	6
1.2 Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun	6

2 Zunanji dolg	7
-----------------------	----------

3 Stanje mednarodnih naložb	7
------------------------------------	----------

4 Slike in tabele	9
4.1 Plačilna bilanca	9
Tekoči račun	10
Finančni račun	13
Plačilna bilanca po državah (četrtno)	14
4.2 Zunanji dolg	16
4.3 Stanje mednarodnih naložb	18

5 Metodologija	21
5.1 Metodološka pojasnila	21
5.2 Posamezni metodološki poudarki	21
Izkazovanje neposrednih naložb	21
Obravnava gotovinskih eur transakcij ter stanj terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)	22
Ocena reinvestiranih dobičkov	22

Uvod

Publikacija Ekonomski odnosi s tujino izhaja mesečno. Vsebuje statistične podatke in opis stanja mednarodnih naložb, zunanjega dolga ter osnovnih gibanj v plačilni bilanci. Podatki so dosegljivi tudi v obliki podatkovnih serij: https://px.bsi.si/pxweb/sl/serije_slo/ pod razdelkom Ekonomski odnosi s tujino.

Plačilna bilanca

1.1 Plačilna bilanca – tekoči račun

Januarja 2024 je tekoči račun plačilne bilance izkazoval 0,3 mrd presežka. **Saldo blagovne menjave je po dveh mesecih primanjkljaja ponovno izkazoval presežek (0,1 mrd EUR), vendar sta medletno tako izvoz kot uvoz blaga upadla. Storitvena menjava je ohranila podobno raven presežka (0,3 mrd EUR), primarni in sekundarni dohodki pa podobno raven primanjkljaja (0,1 mrd EUR) kot v enakem mesecu leta 2023.** V letu 2023 je tekoči račun plačilne bilance dosegel presežek v znesku 2,8 mrd EUR, kar je izrazito izboljšanje v primerjavi z 0,6 mrd EUR primanjkljaja v letu 2022. Na izboljšanje salda tekočega računa je najbolj vplivala blagovna menjava, ki je v iz izrazitega primanjkljaja prešla v presežek (izboljšanje za 2,6 mrd EUR). Preobrat v presežek je bil izrazit v prvi polovici leta 2023, medtem ko je v drugem polletju saldo blaga ponovno upadel in se prevesil v rahel primanjkljaj, predvsem zaradi krčenja izvoza. Izvoz blaga je v prvem polletju medletno zrasel za 3,0 %, v drugem polletju pa upadel za 9,0 %. K izboljšanju salda tekočega računa v letu 2023 sta glede na saldo v letu 2022 prispevali še storitvena menjava z 0,4 mrd EUR večjim presežkom in primarni dohodki z 0,4 mrd EUR nižjim primanjkljajem.

Blagovna menjava

Januarja 2024 je saldo blagovne menjave dosegel 0,1 mrd EUR presežka, medtem ko je januarja predhodnega leta izkazoval še 0,1 mrd EUR primanjkljaja. Izvoz se je zmanjšal za 0,8 %, uvoz pa za kar 5,8 %.

V letu 2023 je blagovna menjava dosegla 0,5 mrd EUR presežka, medtem ko je v letu 2022 izkazovala 2,2 mrd EUR primanjkljaja. Na presežek blagovne menjave je najbolj vplival za 8,8 % nižji uvoz blaga glede na leto 2022 (deloma tudi kot posledica cenovnih gibanj), medtem ko se je izvoz blaga zmanjšal le za 3,1 %. Znotraj leta 2023 je opazen prelom medletne rasti izvoza iz prvega polletja, ko je ta še znašala 3,0 %, v 9,0 % krčenje izvoza v drugem polletju. Izboljšanje blagovne menjave je predvsem posledica visokega presežka v kategorijah Kemični proizvodi (pretežno Medicinski in farmacevtski proizvodi) ter Stroji in transportne naprave ter zmanjšanja primanjkljaja v kategoriji Mineralna goriva in maziva (predvsem električna energija in nafta). Nasprotno, pa se je sicer v nekoliko manjšem obsegu povečal primanjkljaj v kategoriji Živila in žive živali (neizraziteje zelenjava in sadje). Pokritost uvoza z izvozom je znašala 103,1 %.

Z EU, ki predstavlja okoli tri četrtine tokov izvoza in uvoza, je saldo blagovne menjave v letu 2023 izkazoval primanjkljaj v znesku 0,7 mrd EUR, kar je za 0,3 mrd nižji primanjkljaj kot v letu 2022. Izvoz v države članice EU je v letu 2023 predstavljal 74,7 % celotnega izvoza in se je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta zmanjšal za 5,0 % oz. 1,6 mrd EUR. Najbolj se je zmanjšal izvoz v Italijo s 53 % deležem zmanjšanja izvoza v EU. Uvoz iz držav članic EU je predstavljal 77,4 % celotnega uvoza in se je glede na enako obdobje 2022 zmanjšal za 5,8 % oz. 2,0 mrd EUR. Izstopalo je zmanjšanje uvoza iz Avstrije in Italije s skupno 58 % celotnega zmanjšanja uvoza iz EU.

Izstopa še za 1,0 mrd EUR večji presežek z Rusko federacijo, kot posledica zmanjšanja uvoza za 1,1 mrd EUR. Podatki o izvozu in uvozu blaga in storitev po posamičnih državah so na voljo na [podatkovnih serijah Banke Slovenije](#).

Storitvena menjava

Januarja 2024 je presežek storitev znašal 0,3 mrd EUR in je ostal na enaki ravni kot januarja 2024.

V letu 2023 je presežek storitvene menjave znašal 3,8 mrd EUR, kar je za 0,4 mrd EUR več kot v letu 2022. Izvoz vseh storitev se je v letu 2023 medletno povečal za 6,4 %, uvoz pa za 4,6 %. Najvišji pozitivni saldo so v obeh letih dosegle transportne storitve. V letu 2023 je ta znašal 1,7 mrd EUR, kar je dobrih 11,5 % več kot leto prej. Večina transportnih storitev je povezana s prevozom blaga, uvoz teh storitev je zato pričakovano upadel bolj kot izvoz, kar je povečalo letni presežek teh storitev. Drugi najvišji pozitivni saldo 1,1 mrd EUR so v letu 2023 dosegle storitve potovanja. Pri potovanjih so rezidenti v tujini leta 2023 porabili za 394 mio EUR več kot leto prej, medtem ko so tuji turisti povečali potrošnjo v Sloveniji za 298 mio EUR. Zato je bil presežek teh storitev v letu 2023 nekoliko nižji. Gradbene storitve so tretja najpomembnejša vrsta storitev glede na višino presežka, ki je v letu 2023 znašal 0,6 mrd EUR kar je, predvsem zaradi višjega izvoza teh storitev, za petino več kot v predhodnem letu.

Tudi v storitveni menjavi poteka z EU več kot tri četrtine tokov izvoza in uvoza kar ustvari glavnino presežka (3,0 mrd EUR). Izvoz je bil medletno večji za 0,6 mrd EUR (za 7,0 %) in sicer predvsem v Nemčijo, Francijo, na Madžarsko in na Hrvaško (skupaj 52 % povečanja izvoza). Uvoz se je povečal za 0,5 mrd EUR (za 8,5 %), pri čemer je izstopalo povečanje uvoza iz Italije in Hrvaške (skupaj 67 % povečanja uvoza).

Primarni in sekundarni dohodki

Primanjkljaj primarnih dohodkov je v letu 2023 znašal 0,9 mrd EUR, in sicer predvsem zaradi primanjkljaja dohodkov od kapitala (1,3 mrd EUR), medtem ko so dohodki od dela in drugi primarni dohodki dosegli presežek (skupaj 0,5 mrd EUR). Primanjkljaj primarnih dohodkov se je glede na enako obdobje 2022 zmanjšal za 0,4 mrd EUR, predvsem iz naslova povečanja dohodkov od kapitala (povečali so se prejemki iz obresti). Primanjkljaj sekundarnih dohodkov je v letu 2023 znašal 0,6 mrd EUR in je bil za 44 mio EUR nižji kot v letu 2022. Primanjkljaj v tem delu plačilne bilance ima predvsem sektor država (0,6 mrd EUR), največ iz naslova transferjev z Evropsko unijo (lastna sredstva Unije iz DDV in BND).

1.2 Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun

V zadnjih dvanajstih mesecih salda tekočega in kapitalskega računa skupaj izkazujeta 2,9 mrd EUR neto financiranja tujine, ki se odraža v 2,7 mrd EUR visokem presežku finančnega računa. Statistična napaka znaša -0,3 mrd EUR in predstavlja v obsegu 0,2 % bruto tokov tekočega računa na letni ravni.

Januarja 2024 sta kapitalski in finančni račun izkazovala presežek v višini 0,1 mrd EUR in 0,3 mrd EUR posamično. V januarju 2024 je bila izdana 10-letna obveznica Republike Slovenije v obsegu 1,5 mrd EUR. V tem mesecu je imel finančni račun 0,5 mrd EUR in 0,2 mrd EUR neto prilivov iz **naložb v vrednostne papirje** ter **posojil** (posamično). Največja odlivna postavka finančnega računa v mesecu januarju 2024 je bila **gotovina in vloge** (0,7 mrd EUR), kateri sledijo **komercialni krediti in predujmi** (0,3 mrd EUR).

Največ neto prilivov v državo v zadnjih dvanajstih mesecih je bilo v obliki **posojil** (1,5 mrd EUR) in **neposrednih naložb** (1,0 mrd EUR). Analitični prikaz **neposrednih**

naložb po smeri naložb v tem obdobju pokaže 0,5 mrd EUR povečanih domačih naložb v tujini in 0,9 mrd EUR povečanih tujih naložb v Sloveniji.

Največja odlivna postavka finančnega računa v zadnjih dvanajstih mesecih je bila **gotovina in vloge** (3,3 mrd EUR). Najbolj je povečal svoje vloge v tujini sektor centralna banka (za 2,8 mrd EUR). Sledita mu neto odliva instrumentov **komercialni krediti in predujmi ter naložb v vrednostne papirje** (0,5 mrd EUR posamično). Transakcije naložb v vrednostne papirje v zadnjih dvanajstih mesecih so neto prispevale 0,5 mrd EUR odlivov v tujino, saj so se imetja povečala v večjem obsegu kot obveznosti. Največ transakcij je bilo z dolžniškimi vrednostnimi papirji.

2

Zunanji dolg

Bruto zunanji dolg je januarja 2024 dosegel 58,5 mrd EUR, kar je 5,6 mrd EUR več kot pred enim letom. Raven dolga je tako za 7,3 % nižja kot doseženi BDP v letu 2023 (izražen v tekočih cenah). **Neto dolg do tujine** (obveznosti minus terjatve) je v zadnjih treh letih vse bolj negativen in je januarja 2024 znašal -6,3 mrd EUR, kar pomeni **neto upniško razmerje Slovenije do tujine**. Januarja 2024 je bila do tujine neto zadolžena država (17,8 mrd EUR), ki je glede na leto prej zadolženost povečala za 1,8 mrd EUR. V manjši meri so neto zadolženost do tujine izkazovala tudi kapitalsko povezana podjetja s tujino, medtem ko so bili vsi preostali sektorji neto upniki tujine.

Raven **bruto zunanjega dolga** je bila januarja 2024 za 10,5 % višja kot pred enim letom. Prav vsi sektorji so v tem obdobju povečali zadolženost do tujine, med njimi najbolj država (z 2,6 mrd EUR povečanjem) ter centralna banka skupaj s komercialnimi bankami (oba sektorja skupaj za 2,3 mrd EUR). Dolg države je tako znašal 24,1 mrd EUR kar predstavlja 41,1 % delež v celotnem dolgu. Vrednost dolga nefinančnega sektorja skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji predstavlja 32,0 % celotnega dolga in se glede na leto prej ni bistveno spremenila medtem ko delež finančnega sektorja predstavlja 26,8 % celotnega dolga. Med finančnimi instrumenti prevladujeta dolg v obliki dolžniških vrednostnih papirjev (35,7 %) in posojil (19,9 %).

Bruto **terjatve do tujine** so januarja 2024 znašale 64,8 mrd EUR, kar je 14,5 % več kot pred enim letom. Najbolj, za 4,6 mrd EUR je svoje terjatve povečala centralna banka (na 22,1 mrd EUR). Najvišjo vrednost terjatev ima nefinančni sektor skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji (25,9 mrd EUR), ki je terjatve glede na predhodno leto povečal za 1,6 mrd EUR medtem ko je država terjatve povečala za 0,8 mrd EUR (na 6,3 mrd EUR). Med instrumenti prevladujejo gotovina in vloge (38,5 %) ter dolžniški vrednostni papirji (29,4 %).

3

Stanje mednarodnih naložb

Neto stanje mednarodnih naložb (imetja – obveznosti) se od neto zunanjega dolga razlikuje po tem, da zajema poleg dolžniških tudi lastniške in izvedene finančne instrumente. Konec leta 2023 (Q4 2023) je izkazovalo **neto upniško pozicijo do tujine** 2,3 mrd EUR, kar predstavlja 3,7 % BDP iz leta 2023. Neto pozicija je v primerjavi s predhodnim četrtletjem (Q3 2023) ostala na podobni ravni, saj so transakcije v zadnjem

četrtnetu 2023 prispevale 0,4 mrd EUR, po drugi strani pa so cenovne in tečajne spremembe znašale -0,5 mrd EUR. V primerjavi s Q4 2022 pa se je neto pozicija **povečala za 3,2 mrd EUR**. Boljša neto pozicija do tujine konec decembra 2023 glede na predhodno leto je večinoma posledica **transakcij (1,7 mrd EUR) in vrednotenj v obliki cenovnih sprememb (1,5 mrd EUR)**, po drugi strani pa so k nekolikošnemu poslabšanju pozicije prispevale tečajne in ostale spremembe (za 0,7 mrd EUR).

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih instrumentih** tudi konec Q4 2023 pokaže, da **neposredne naložbe** izkazujejo najvišjo negativno neto pozicijo, saj nerezidenti vlagajo v Slovenijo 12,4 mrd EUR več kot rezidenti v tujino. Stanje neto pozicije neposrednih naložb konec Q4 2023 glede na leto prej (Q4 2022) izkazuje za 0,8 mrd EUR višje neto obveznosti. Geografska razčlenitev tudi konec decembra 2023 pokaže, da izhaja 54 % vseh imetij in 77 % vseh obveznosti iz naložb z državami EU, pri čemer imajo 25 % vseh neposrednih naložb slovenski vlagatelji na Hrvaškem, 21 % vseh tujih naložb pa predstavljajo investicije iz Avstrije. Naložbe nerezidentov v **dolžniške vrednostne papirje** v Sloveniji so konec leta 2023 za 1,5 mrd EUR višje od tovrstnih naložb rezidentov v tujini. Glede na stanje konec leta 2022 gre za 1,0 mrd EUR večjo neto zadolžitev. Večina investorjev v slovenske dolžniške vrednostne papirje prihaja iz držav EU (85 %), od tega je glavnina vlagateljev iz Belgije (34 %) in Luksemburga (33 %). Po drugi strani pa tudi domači vlagatelji večinoma (83 %) investirajo v vrednostne papirje izdajateljev iz držav EU, pri čemer pa je vlaganje bolj razpršeno (od tega 12 % v Nemčijo, 9 % v Francijo).

Najvišjo pozitivno neto pozicijo do tujine konec leta 2023 dosegajo **ostale naložbe** (7,6 mrd EUR), ki so se v primerjavi z letom prej povečale za 3,6 mrd EUR. Sledijo jim naložbe v **lastniške vrednostne papirje** (5,7 mrd EUR), ki v primerjavi z letom prej izkazujejo povečanje v znesku 0,7 mrd EUR, ter **mednarodne rezerve**, ki so v primerjavi s koncem leta 2022 ostale na podobnih ravneh. Geografsko je konec decembra 2023 največ slovenskih naložb v tuje lastniške vrednostne papirje iz EU (48 %) in ZDA (35 %). Podobna struktura je tudi na strani obveznosti, kjer 57 % vseh tujih vlagateljev prihaja iz EU, 37 % pa iz ZDA.

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih sektorjih** pokaže, da je konec leta 2023 največji neto dolžnik do tujine država S.13 (15,3 mrd EUR), sledijo nefinančne družbe S.11 z 13,9 mrd EUR neto negativne pozicije do tujine. Po drugi strani pa med neto vlagatelji v tujino izstopajo centralna banka in banke (skupaj 14,2 mrd EUR), ostale finančne družbe (9,2 mrd EUR) ter prebivalstvo in nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (skupaj 8,2 mrd EUR). Glede na leto prej je neto dolg najbolj povečala država (za 1,8 mrd EUR), medtem ko je k izboljšanju neto pozicije do tujine v znesku 4,0 mrd EUR največ prispevala centralna banka.

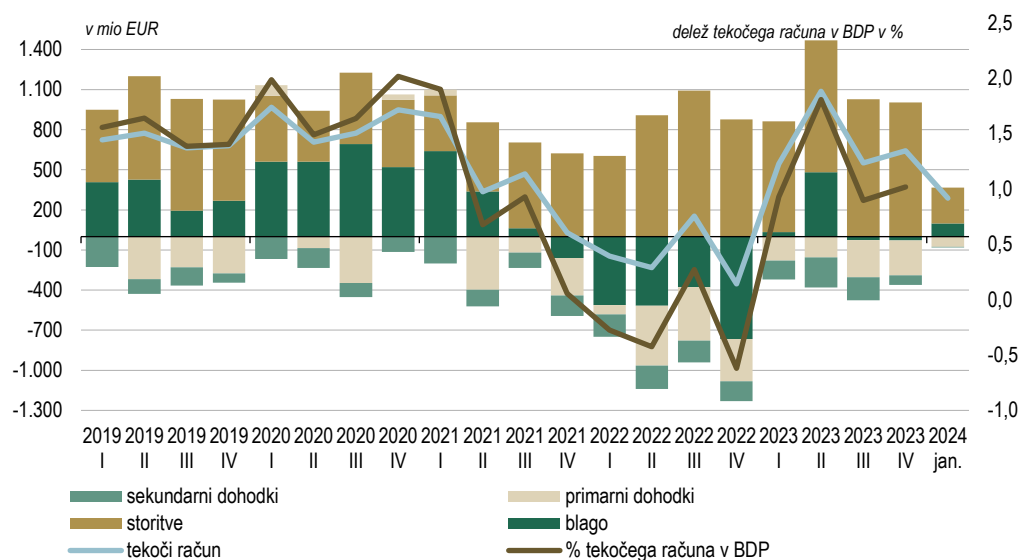
4.1 Plačilna bilanca

Tabela 1: Plačilna bilanca

		predhodni podatki, 15. 03. 2024			tokovi v mio EUR	
		januar-december		zadnjih 12	januar	
		2022	2023	mesecev	2023	2024
I.	Tekoči račun	-578,4	2.823,9	2.988,4	122,5	287,0
1.	Blago	-2.173,9	462,4	632,0	-70,7	99,0
1.1.	Izvoz blaga	42.627,8	41.316,7	41.290,8	3.316,8	3.291,0
1.2.	Uvoz blaga	44.801,6	40.854,3	40.658,8	3.387,4	3.192,0
2.	Storitve	3.482,3	3.845,5	3.851,3	262,6	268,4
2.1.	Izvoz storitev	11.133,4	11.849,9	11.853,7	793,6	797,4
2.2.	Uvoz storitev	7.651,1	8.004,3	8.002,3	531,0	529,0
3.	Primarni dohodki	-1.231,7	-872,8	-926,9	-21,6	-75,7
3.1.	Prejemki	2.155,6	2.502,6	2.487,9	222,6	207,9
3.2.	Izdatki	3.387,2	3.375,5	3.414,9	244,2	283,6
4.	Sekundarni dohodki	-655,1	-611,2	-568,0	-47,8	-4,7
4.1.	Prejemki	1.243,1	1.429,8	1.490,9	91,6	152,7
4.2.	Izdatki	1.898,2	2.041,0	2.058,9	139,4	157,4
II.	Kapitalski račun	-219,7	-167,7	-54,9	-59,4	53,4
1.	Bruto pridobitve/odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	-180,8	-396,1	-307,7	-33,4	55,0
2.	Kapitalski transferi	-38,9	228,4	252,8	-25,9	-1,6
III.	Finančni račun	-1.678,3	2.596,2	2.662,5	325,8	392,1
1.	Neposredne naložbe	-1.288,2	-520,2	-451,2	-33,0	36,0
	Imetja	762,8	536,2	578,0	94,4	136,2
	Obveznosti	2.051,0	1.056,4	1.029,2	127,5	100,2
2.	Naložbe v vrednostne papirje	-12,0	-259,4	462,9	-1.261,0	-538,6
	Imetja	1.427,7	1.832,8	2.358,3	9,3	534,9
	Obveznosti	1.439,8	2.092,2	1.895,4	1.270,3	1.073,5
3.	Finančni derivativi	-175,8	-45,9	-49,1	7,7	4,5
4.	Ostale naložbe	-370,6	3.419,8	2.651,9	1.578,5	810,6
4.1.	Imetja	2.940,4	6.285,4	5.264,5	1.294,3	273,3
	Ostali lastniški kapital	17,6	-3,4	-3,1	-0,2	0,1
	Gotovina in vloge	1.913,9	5.707,6	4.911,5	1.277,1	480,9
	Posojila	340,2	181,4	172,4	-1,8	-10,7
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	-8,0	64,9	62,0	3,0	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	845,9	348,6	159,4	86,5	-102,7
	Ostale terjatve	-169,2	-13,7	-37,7	-70,3	-94,3
4.2.	Obveznosti	3.311,0	2.865,6	2.612,6	-284,2	-537,3
	Ostali lastniški kapital	1,0	6,5	-3,4	10,1	0,1
	Gotovina in vloge	1.680,8	1.833,0	1.599,7	13,7	-219,6
	Posojila	832,7	1.049,7	1.235,5	-44,3	141,4
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	2,9	29,0	11,0	18,0	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	801,5	-287,8	-328,5	-327,2	-367,9
	Ostale obveznosti	-8,0	235,2	98,3	45,6	-91,3
	Posebne pravice črpanja (SDR)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rezervna imetja	168,3	2,0	48,0	33,6	79,7
	Monetarno zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-2,5	-3,5	-10,3	3,1	-3,6
	Gotovina in vloge	-3,7	3,8	0,5	0,6	-2,7
	Vrednostni papirji	176,2	2,7	58,6	29,9	85,9
	Finančni derivativi	-1,6	-1,1	-0,9	0,0	0,2
IV.	Neto napake in izpustitve	-880,1	-60,0	-271,0	262,6	51,7

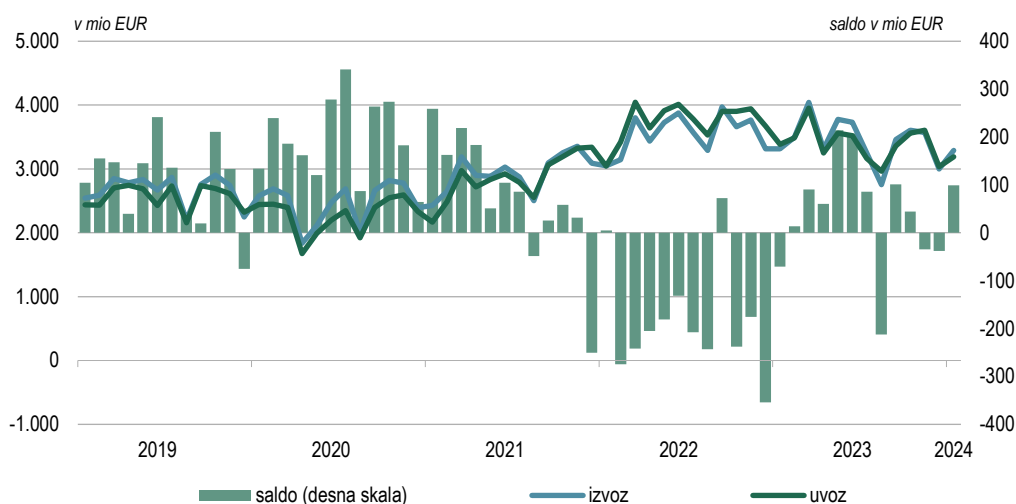
Tekoči račun

Slika 1: Tekoči račun - Struktura tekočega računa in delež tekočega računa v BDP (BDP je vsota štirih četrtletij BDP do obravnavanega četrtletja)

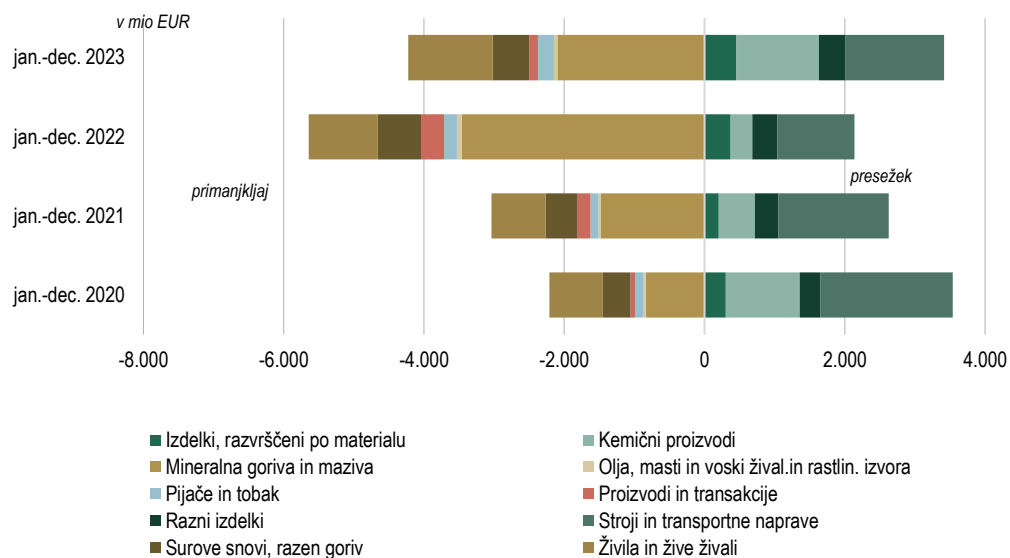

Vir: Banka Slovenije

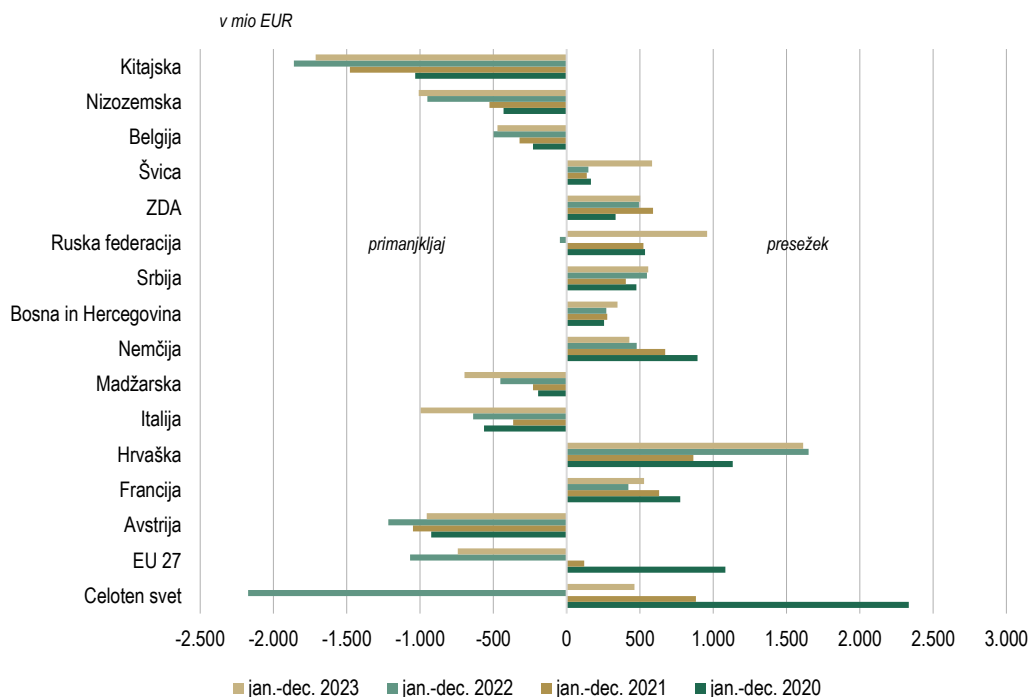
Slika 2: Blago - Izvoz in uvoz blaga

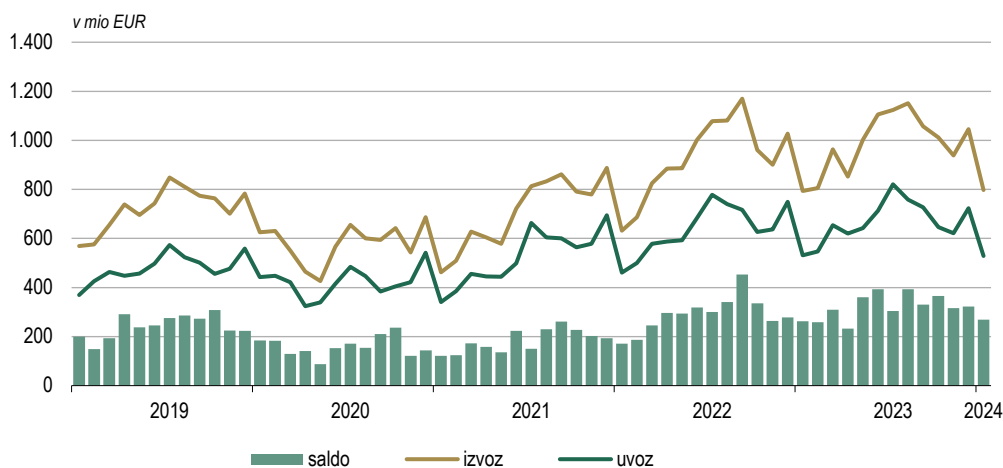
Slika 3: Saldo blagovne menjave po SMTK-1

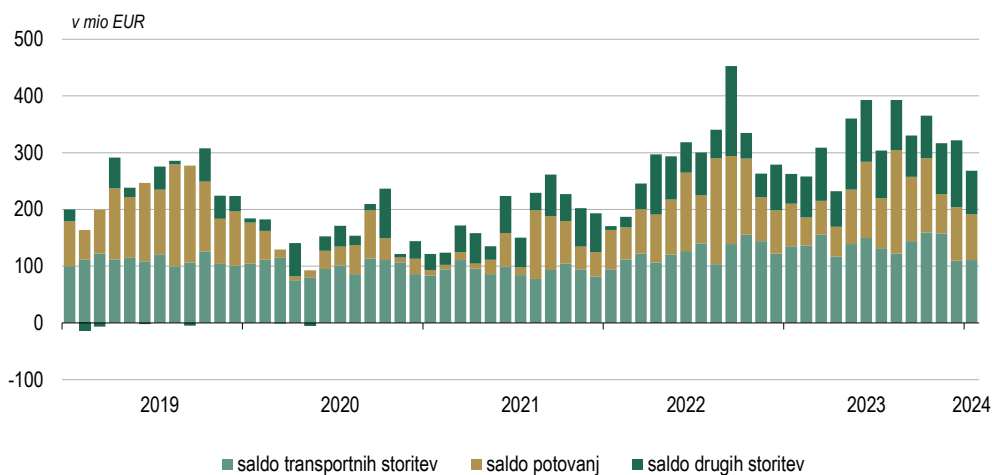
Slika 4: Saldo blagovne menjave po državah

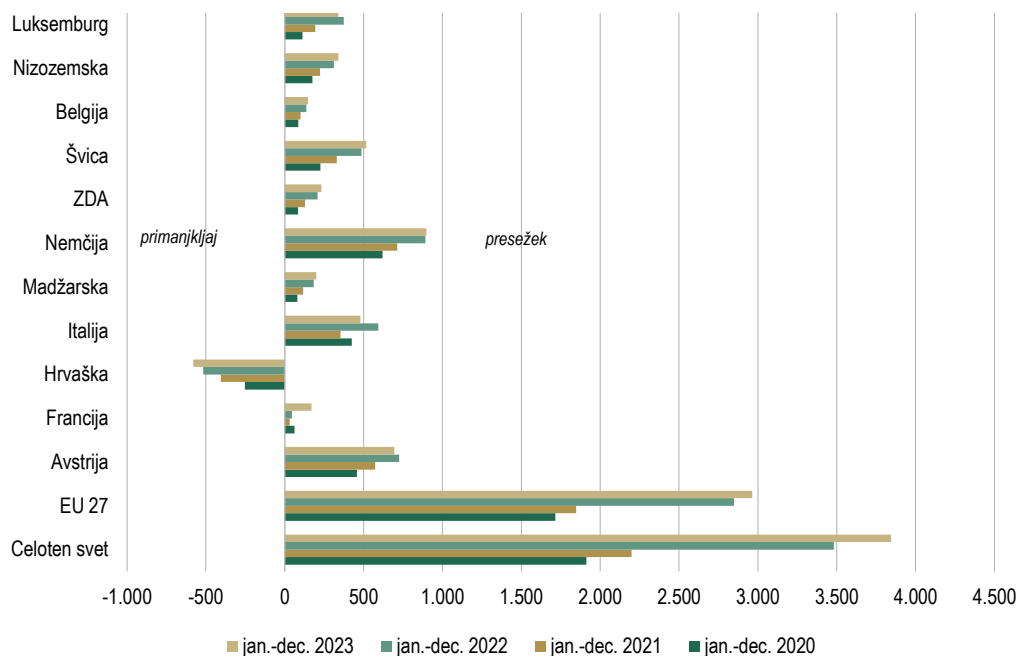
Slika 5: **Storitve - Izvoz in uvoz storitev**

Slika 6: **Saldo potovanj, transportnih in drugih storitev**

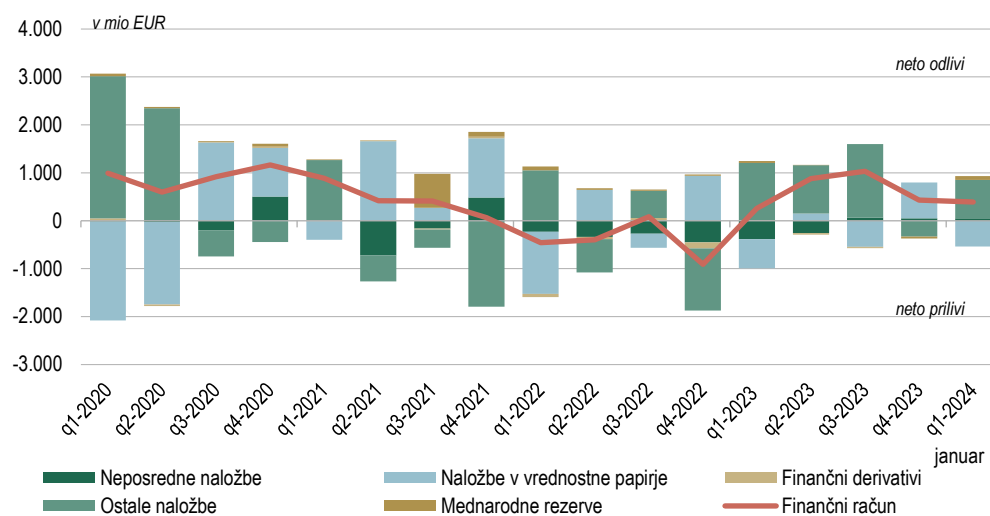

Slika 7: **Saldo menjave storitev po državah**

Finančni račun

Slika 8: Neto instrumenti finančnega računa

Slika 9: Sektorska členitev salda finančnega računa

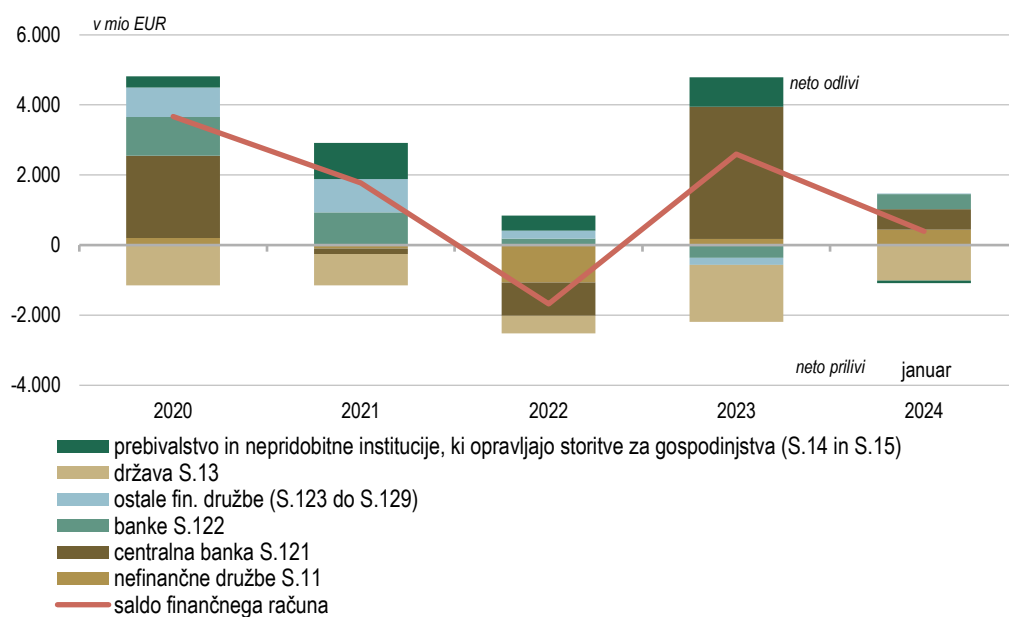

Tabela 2: Neposredne naložbe

v mio EUR	januar-december		zadnjih 12	januar	januar
	2022	2023	mesecev	2023	2024
NAČELO IMETJA/OBVEZNOSTI (kot v plačilni bilanci)					
Neposredne naložbe – neto	-1.288,2	-520,2	-451,2	-33,0	36,0
Imetja	762,8	536,2	578,0	94,4	136,2
Lastniški kapital	201,5	88,5	87,8	14,8	14,1
Reinvestirani dobički	319,0	188,2	185,3	32,9	30,0
Dolžniški instrumenti	242,3	259,6	305,0	46,7	92,1
Obveznosti	2.051,0	1.056,4	1.029,2	127,5	100,2
Lastniški kapital	847,9	231,3	217,9	10,5	-2,8
Reinvestirani dobički	861,8	779,4	657,8	125,5	4,0
Dolžniški instrumenti	341,3	45,8	153,5	-8,6	99,0
NAČELO SMERI NALOŽBE (za analitične namene)					
Neposredne naložbe – neto	-1.288,2	-520,2	-451,2	-33,0	36,0
Domače v tujini	648,5	499,8	460,6	137,2	98,1
Lastniški kapital	201,5	88,5	87,8	14,8	14,1
Reinvestirani dobički	319,0	188,2	185,3	32,9	30,0
Dolžniški instrumenti	128,0	223,1	187,6	89,5	54,0
Tuje v Sloveniji	1.936,7	1.020,0	911,8	170,2	62,1
Lastniški kapital	847,9	231,3	217,9	10,5	-2,8
Reinvestirani dobički	861,8	779,4	657,8	125,5	4,0
Dolžniški instrumenti	227,0	9,3	36,0	34,2	60,9

Plačilna bilanca po državah (četrletno)

Tabela 3: Saldo tekočega računa in podbilanc po državah

v mio EUR, januar - december	Tekoči račun		Blago		Storitve		Primarni dohodki		Sekundarni dohodki	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Svet	-578,4	2.823,9	-2.173,9	462,4	3.482,3	3.845,5	-1.231,7	-872,8	-655,1	-611,2
EU 27	69,6	1.032,9	-1.069,2	-742,7	2.849,1	2.964,9	-1.152,5	-713,7	-557,8	-475,6
Avstrija	-680,1	-380,0	-1.216,0	-953,5	725,3	695,0	38,2	130,3	-227,6	-251,8
Italija	-106,9	-577,4	-638,6	-996,6	593,2	479,9	-91,7	-87,0	30,2	26,2
Francija	332,9	674,1	421,7	529,0	44,4	168,6	-130,3	-29,3	-2,9	5,7
Nemčija	1.431,3	1.424,3	478,2	428,4	892,3	898,6	-50,1	-84,7	110,9	182,1
Hrvaška	794,8	701,9	1.651,7	1.614,2	-518,2	-581,0	-189,2	-189,2	-149,5	-142,1
Druge evropske države z EFTO	2.107,7	3.728,0	1.890,6	3.513,6	410,1	467,7	-5,1	-60,4	-187,9	-192,9
Bosna in Hercegovina	108,6	135,1	271,1	347,8	-93,8	-118,9	41,6	26,1	-110,3	-119,9
Črna gora	82,7	98,5	110,7	131,6	-45,1	-39,8	21,7	11,8	-4,6	-5,1
Srbija	618,4	582,8	547,3	555,8	53,1	51,7	103,6	63,8	-85,6	-88,5
Makedonija	122,4	154,1	87,0	112,8	-2,9	6,8	47,6	44,7	-9,3	-10,2
Združeno kraljestvo	388,3	499,6	476,7	559,4	-16,6	-5,0	-64,0	-70,2	-7,9	15,4
Ruska federacija	-61,4	972,4	-45,4	959,4	-49,3	-29,8	45,4	43,2	-12,0	-0,6
Ukrajina	242,3	214,6	201,7	187,8	30,1	26,5	16,6	18,0	-6,1	-17,7
Belorusija	94,5	94,8	88,1	92,7	-0,5	-0,7	6,9	2,9	0,0	-0,1
Švica	429,4	920,5	149,3	582,6	486,3	516,8	-259,4	-235,1	53,3	56,2
ZDA	799,1	805,9	492,5	503,0	208,4	231,8	3,9	15,1	94,4	55,9
Druge države in nerazpo-rejeno	-3.554,9	-2.742,9	-3.487,8	-2.811,5	14,7	181,1	-77,9	-113,8	-3,8	1,3

Tabela 4: Izbrani instrumenti finančnega računa plačilne bilance po državah

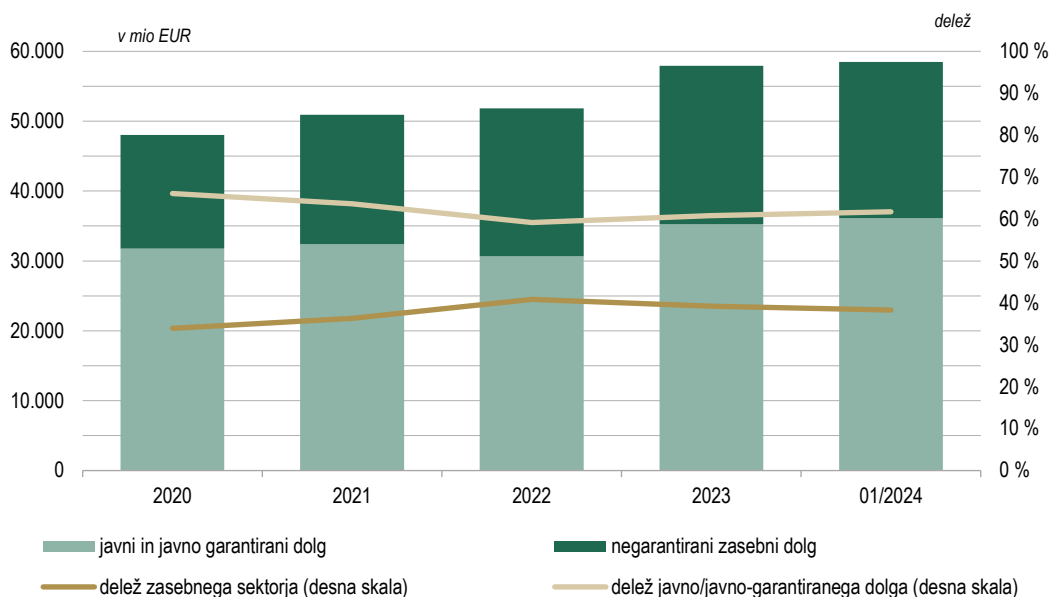
	NEPOSREDNE NALOŽBE				NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE				OSTALE NALOŽBE			
	Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Svet	762,8	536,2	2.051,0	1.056,4	1.427,7	1.832,8	1.439,8	2.092,2	2.940,4	6.285,4	3.311,1	2.865,6
EU 27	280,6	236,2	1.236,1	664,5	1.261,9	1.559,9	1.237,9	680,4	3.220,4	6.566,8	2.713,6	3.149,7
Avstrija	0,5	-70,0	281,3	92,3	105,4	89,7	102,4	-221,9	-80,5	175,4	-113,6	33,4
Italija	39,8	7,2	140,6	30,7	-65,4	-106,1	-0,2	-0,2	175,8	58,3	138,5	-99,3
Francija	-49,6	40,5	143,0	45,2	186,2	583,1	-16,7	-6,0	1.058,7	-790,9	89,4	170,2
Nemčija	-125,9	124,4	46,9	195,6	307,6	372,3	-9,5	1.432,6	466,7	469,6	326,6	135,6
Irska	-1,1	13,7	-13,8	-4,2	-17,1	-27,4	0,0	0,0	-91,3	-11,6	-38,2	9,2
Grčija	2,8	-0,5	13,4	-16,1	-26,7	-19,3	0,0	0,0	-6,0	-39,0	-9,3	4,8
Hrvaška	155,6	220,0	-63,4	-76,1	44,7	26,2	13,9	-6,3	209,6	-62,2	58,0	46,1
Druge evr. drž. z EFTO	482,1	294,5	732,4	78,4	17,9	-112,3	102,5	-4,9	-435,0	-439,4	528,2	-440,2
BIH	41,4	-11,3	12,6	-38,0	3,6	-0,9	5,6	-0,6	55,3	-24,9	-22,3	-16,0
Črna gora	28,9	4,6	1,1	17,0	-2,7	6,3	0,0	0,1	14,8	9,0	73,4	-26,8
Srbija	259,0	-67,7	64,4	-41,3	-0,4	3,7	1,5	1,1	23,6	-32,2	-4,3	-13,4
Makedonija	38,5	33,5	21,8	20,1	12,2	-15,6	0,5	-0,1	9,1	-51,4	16,2	-17,0
Združeno kraljestvo	67,8	32,6	314,2	0,7	-35,5	3,8	94,4	-5,5	-520,6	-304,3	227,5	-53,2
Ruska federacija	-68,5	182,0	-14,1	-19,8	-19,6	-29,1	1,0	0,9	-61,7	26,6	2,4	-13,2
Ukrajina	12,5	18,9	1,9	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-69,1	-5,9	2,8	6,1
Belorusija	6,2	2,2	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,7	3,1	-13,1	-1,6
Švica	76,8	68,0	292,2	119,1	88,8	-95,1	-0,2	-0,9	39,8	-55,6	222,3	-301,2
ZDA	63,2	-4,9	39,8	-14,0	123,6	277,0	-0,9	0,0	136,5	8,7	18,1	30,6
Druge drž. in nerazp.	-63,2	10,5	42,6	327,5	24,3	108,2	100,2	1.416,7	18,5	149,3	51,2	125,5

4.2 Zunanji dolg

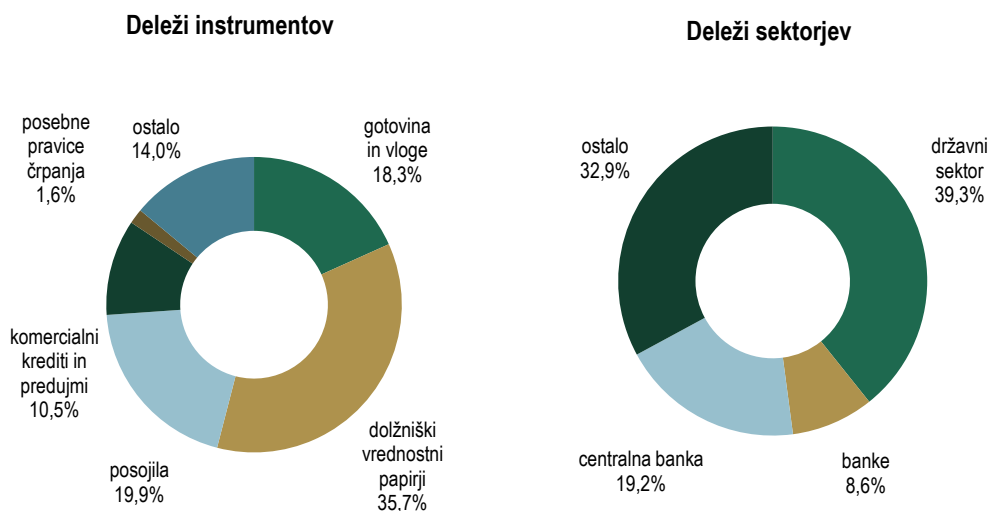
Tabela 5: Zunanji dolg

v mio EUR	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	31.12.2022	31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023	31.01.2024
Bruto zunanji dolg - obveznosti - stanje	51.839	51.769	52.161	51.825	54.935	55.780	57.272	57.940	58.489
1. Državni sektor	22.833	21.764	21.159	19.978	21.648	21.543	22.087	22.748	24.056
1.1. Kratkoročni	1.257	2.069	2.210	1.861	2.303	2.523	2.765	2.173	2.350
Dolžniški vrednostni papirji	172	98	69	42	56	68	44	17	15
Posojila	115	922	1.173	972	1.231	1.246	1.755	1.102	1.266
Komercialni krediti in predujmi	68	79	91	65	74	122	103	78	87
Ostale dolžniške obveznosti	902	969	878	782	942	1.087	863	975	982
1.2. Dolgoročni, od tega	21.576	19.696	18.949	18.116	19.345	19.020	19.322	20.575	21.706
Dolžniški vrednostni papirji	18.746	16.877	16.099	15.253	16.491	16.159	16.466	17.404	18.561
Posojila	2.815	2.804	2.835	2.848	2.838	2.838	2.833	3.148	3.137
2. Centralna banka	7.984	8.334	8.722	9.234	9.532	9.831	10.591	11.127	10.721
2.1. Kratkoročni, od tega	7.015	7.340	7.702	8.260	8.570	8.879	9.626	10.181	9.766
Gotovina in vloge	7.012	7.339	7.697	8.227	8.570	8.879	9.626	10.122	9.766
2.2. Dolgoročni, od tega	969	994	1.021	974	963	953	965	946	955
Posebne pravice črpanja	969	994	1.021	974	963	953	965	946	955
3. Institucije, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	3.479	3.420	3.918	4.214	4.444	5.244	5.242	5.007	4.974
3.1. Kratkoročni, od tega	1.119	1.032	1.185	1.043	1.145	1.191	1.166	961	1.110
Gotovina in vloge	884	792	968	805	879	918	933	694	832
Dolžniški vrednostni papirji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Posojila	219	231	207	226	228	254	202	236	253
Ostale dolžniške obveznosti	15	10	9	12	38	19	31	31	25
3.2. Dolgoročni, od tega	2.360	2.388	2.733	3.171	3.299	4.053	4.076	4.046	3.864
Gotovina in vloge	15	16	25	29	34	75	76	99	96
Dolžniški vrednostni papirji	983	968	1.227	1.431	1.565	2.316	2.302	2.289	2.116
Posojila	1.335	1.368	1.448	1.674	1.666	1.629	1.663	1.620	1.620
Ostale dolžniške obveznosti	26	34	33	30	29	32	34	28	28
4. Ostali sektorji	11.582	12.022	11.982	12.264	13.034	12.692	12.709	12.560	12.277
4.1. Kratkoročni, od tega	7.011	7.448	7.444	7.636	7.752	7.338	7.473	7.373	6.956
Dolžniški vrednostni papirji	0	0	0	15	15	13	13	13	13
Posojila	777	700	713	791	843	824	772	754	712
Komercialni krediti in predujmi	6.018	6.492	6.425	6.583	6.653	6.277	6.455	6.363	6.002
Ostale dolžniške obveznosti	216	257	306	247	241	224	233	243	229
4.2. Dolgoročni, od tega	4.571	4.573	4.538	4.628	5.282	5.354	5.235	5.187	5.321
Dolžniški vrednostni papirji	197	199	201	203	203	202	202	200	200
Posojila	3.840	3.873	3.813	3.955	4.603	4.672	4.547	4.498	4.633
Komercialni krediti in predujmi	21	21	29	25	35	35	43	46	45
Ostale dolžniške obveznosti	513	480	494	444	441	445	443	443	443
5. NN: medpodjetniška posojila	5.961	6.229	6.379	6.135	6.278	6.470	6.644	6.498	6.462
Neto zunanji dolg	-1.629	-2.601	-3.545	-3.389	-3.553	-4.569	-6.055	-5.962	-6.303
Javni in javno garantirani ter zasebni negarantirani dolg	51.839	51.769	52.161	51.825	54.935	55.780	57.272	57.940	58.489
Javni in javno garantirani dolg	32.263	31.518	31.265	30.664	32.595	32.780	34.042	35.231	36.118
Negarantirani zasebni dolg	19.576	20.251	20.895	21.161	22.340	23.000	23.231	22.709	22.372

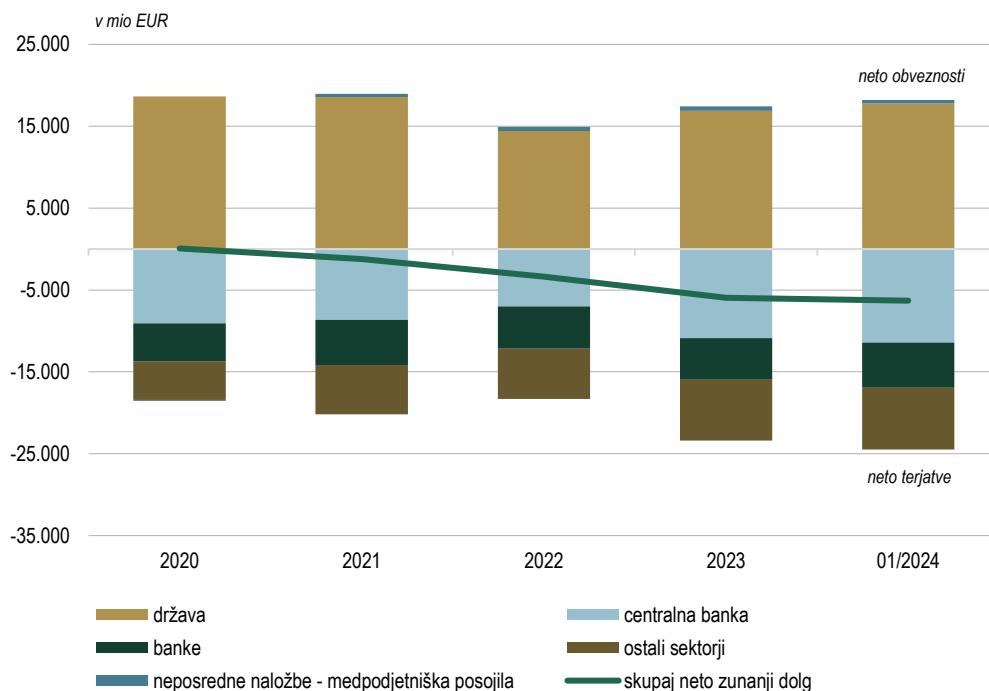
Slika 10: Bruto zunanji dolg

Slika 11: Struktura bruto zunanjskega dolga – 01/2024

Slika 12: Neto zunanji dolg (obveznosti – imetja)

4.3 Stanje mednarodnih naložb

Tabela 6: Stanje mednarodnih naložb Slovenije in spremembe kot posledica transakcij plačilne bilance in drugih sprememb konec leta/četrtertletja

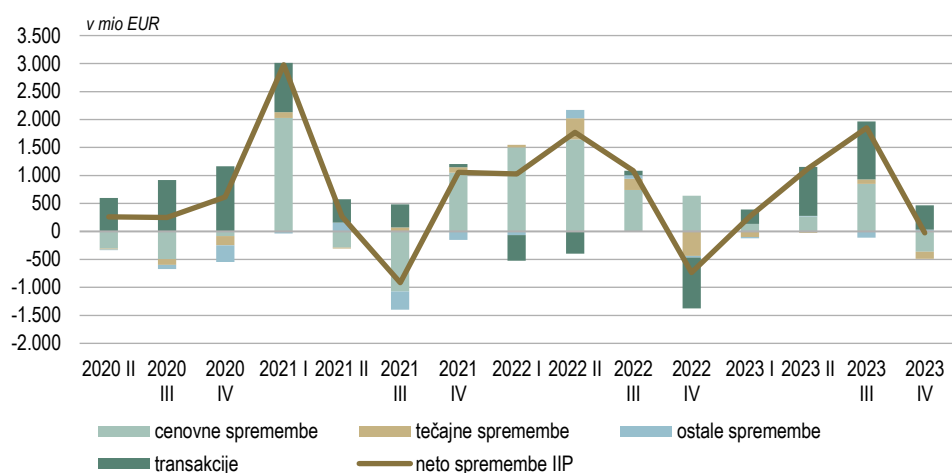
	2021	2022	2023 II	2023 III	2023 IV				delež v BDP v %	
	stanje	stanje	stanje	stanje	transakcije	cenovne spremembe mbe	tečajne spremembe mbe	ostale spremembe mbe		
Neto pozicija	-4.017	-870	521	2.374	431	-364	-125	33	2.349	3,7
od tega; Neposredne naložbe	-10.910	-11.610	-12.255	-12.486	53	0	-1	18	-12.416	-19,7
od tega; Naložbe v vrednostne papirje	2.440	4.440	3.864	3.899	149	-343	-79	602	4.227	6,7
od tega; Ostale naložbe	4.391	3.974	6.280	7.911	1.012	0	10	-1.328	7.605	12,1
Imetja	69.400	72.800	79.114	82.824	88	1.092	-245	7	83.765	132,8
Neposredne naložbe	12.092	13.057	13.410	13.613	42	0	-12	3	13.646	21,6
Lastniški kapital in r.d.	6.825	7.417	7.525	7.668	26	0	0	0	7.694	12,2
Dolžniški instrumenti	5.267	5.639	5.885	5.945	16	0	-12	3	5.952	9,4
Vrednostni papirji	25.168	23.514	25.140	25.353	457	1.106	-139	0	26.777	42,4
Lastniški VP	4.572	4.147	4.732	4.750	130	313	-104	5	5.094	8,1
Delnice investicijskih skladov	3.735	2.983	3.248	3.207	-81	175	-24	-6	3.272	5,2
Dolžniški VP	16.861	16.384	17.160	17.396	408	617	-11	1	18.412	29,2
Dolgoročni	16.786	15.775	15.928	16.062	371	601	-10	1	17.025	27,0
Kratkoročni	75	609	1.232	1.334	37	16	0	0	1.387	2,2
Finančni derivativi	538	1.344	1.519	2.112	-16	-68	0	0	2.028	3,2
Ostala imetja	29.600	32.748	36.874	39.550	-355	0	-40	4	39.160	62,1
od tega; Gotovina in vloge	16.825	18.771	22.187	24.792	-205	0	-10	6	24.583	39,0
od tega; Posojila	3.618	3.983	4.003	3.998	110	0	-5	1	4.103	6,5
od tega; Komerčni krediti	5.910	6.879	7.672	7.575	-265	0	-17	9	7.302	11,6
Rezervna imetja	2.002	2.137	2.171	2.196	-41	55	-54	0	2.155	3,4
Obveznosti	73.418	73.669	78.593	80.450	-343	1.457	-120	-26	81.417	129,0
Neposredne naložbe	23.002	24.667	25.665	26.099	-11	0	-11	-16	26.061	41,3
Lastniški kapital in r.d.	17.321	18.532	19.196	19.455	108	0	0	0	19.563	31,0
Dolžniški instrumenti	5.682	6.135	6.470	6.644	-119	0	-11	-16	6.498	10,3
Vrednostni papirji	22.728	19.074	21.276	21.453	-289	1.449	-60	-4	22.550	35,7
Lastniški VP	2.602	2.079	2.460	2.369	6	190	0	-1	2.565	4,1
Delnice investicijskih skladov	65	51	58	58	2	3	0	0	62	0,1
Dolžniški VP	20.061	16.944	18.759	19.026	-296	1.256	-60	-3	19.923	31,6
Dolgoročni	20.039	16.887	18.677	18.969	-270	1.257	-60	-3	19.893	31,5
Kratkoročni	22	57	81	57	-26	-1	0	0	31	0,0
Finančni derivativi	2.479	1.154	1.058	1.259	-14	8	0	-2	1.251	2,0
Ostale naložbe	25.208	28.774	30.594	31.639	-29	0	-50	-5	31.555	50,0
od tega; Gotovina in vloge	7.388	9.062	9.871	10.636	283	0	-1	-3	10.915	17,3
od tega; Posojila	9.534	10.466	11.462	11.771	-408	0	-1	-3	11.358	18,0
od tega; Komerčni krediti	5.679	6.679	6.435	6.602	-86	0	-24	4	6.496	10,3
MEMO postavke										
Bruto zunanji dolg	50.923	51.825	55.780	55.780					57.940	
Neto zunanji dolg	-1.474	-3.730	-4.960	-4.960					-6.373	
Neposredne naložbe po smeri										
Domače v tujini	7.868	8.589	8.854	8.935					9.034	
Lastniški kapital in r.d.	6.825	7.417	7.525	7.668					7.694	
Dolžniški instrumenti	1.043	1.172	1.329	1.267					1.340	
Tuje v Sloveniji	18.778	20.200	21.109	21.421					21.450	
Lastniški kapital in r.d.	17.321	18.532	19.196	19.455					19.563	
Dolžniški instrumenti	1.458	1.668	1.913	1.966					1.887	

Tabela 7: Stanje mednarodnih naložb – geografska razčlenitev izbranih postavk v % glede na celoto, razen če ni drugače označeno

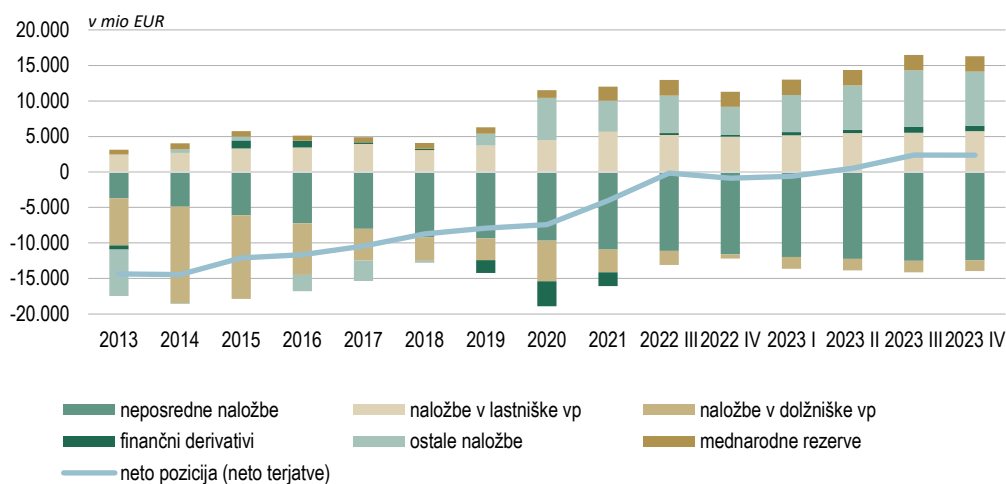
Q4 2023

	Ruska federacija, Belorusija,		Združene države							Ruska federacija, Belorusija, Ukrajina	Ostale države (Svet - EU27-ZDA-Srbija- (RU+BY+U)	
	Svet	Ukrajina	EU 27	Avstrija	Belgija	Hrvaška	Luksemburg	Nemčija	Srbija	Ukrajina	(RU+BY+U)	
	v mio EUR		v %									
Neposredne naložbe												
Imetja	13.646	799	54	5	1	25	0	6	3	13	6	24
Obveznosti	26.061	167	77	21	1	8	11	10	1	2	1	19
Vrednostni papirji												
Imetja	26.777	11	72	4	4	1	6	10	15	0	0	12
Lastniški	8.365	1	48	5	0	1	11	5	35	0	0	17
Dolžniški	18.412	10	83	4	5	1	3	12	7	0	0	10
Obveznosti	22.550	1	81	9	30	3	30	1	4	0	0	14
Lastniški	2.626	1	57	15	0	24	6	1	37	0	0	5
Dolžniški	19.923	0	85	8	34	0	33	1	0	0	0	15
Ostale naložbe												
Imetja	39.160	261	83	6	1	3	1	7	2	2	1	12
Obveznosti	31.555	149	84	9	1	2	1	8	1	1	0	14

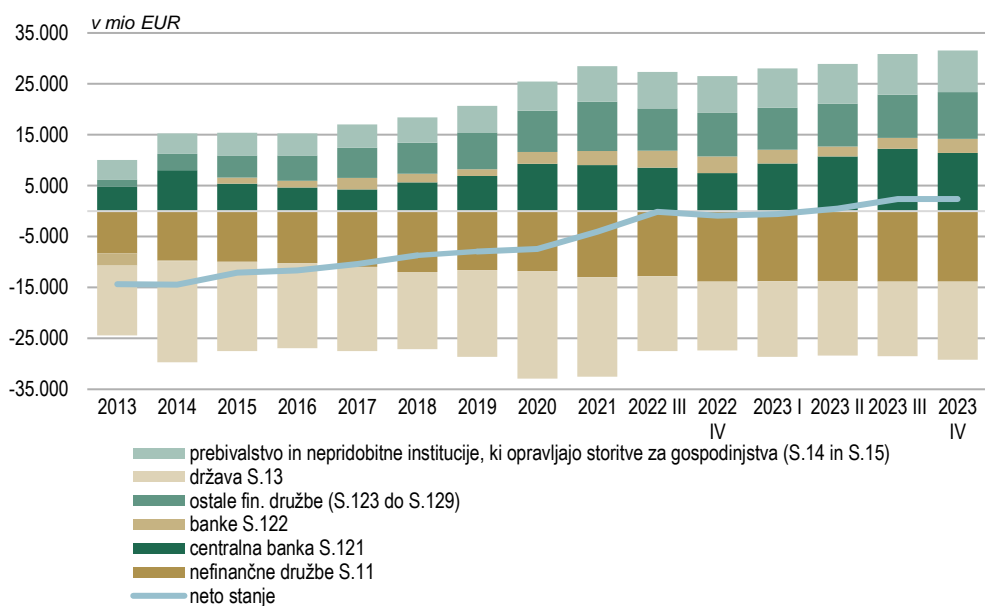
Slika 13: Spremembe neto stanja mednarodnih naložb

Slika 14: **Neto stanje mednarodnih naložb - razčlenitev po instrumentih**

Slika 15: **Neto stanje mednarodnih naložb - razčlenitev po sektorjih**

Metodologija

5.1 Metodološka pojasnila

Ekonomski odnosi s tujino

Metodologija plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb Slovenije temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za plačilno bilanco, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position Manual, IMF, 2009). Zunanji dolg temelji na Priročniku za zunanji dolg (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF, 2014), ki ga je prav tako izdal Mednarodni denarni sklad in je usklajen s prej omenjenim priročnikom.

Plačilna bilanca

Plačilna bilanca je statističen prikaz ekonomskih transakcij med rezidenti določenega gospodarstva ter nerezidenti, ki potekajo v določenem časovnem obdobju. Transakcija je interakcija med dvema institucionalnima enotama, ki poteka ob medsebojnem soglasju, ali pa je zakonsko utemeljena in pomeni izmenjavo vrednosti ali transfer.

Stanje mednarodnih naložb

Stanje mednarodnih naložb je statistični prikaz vrednosti oziroma stanja finančnih imetij rezidentov, ki so brezpogojne terjatve do nerezidentov določenega gospodarstva ali so v obliki naložbenega zlata, ki služi kot rezervno imetje, ter vrednosti brezpogojnih obveznosti rezidentov do nerezidentov na določen dan.

Bruto zunanji dolg

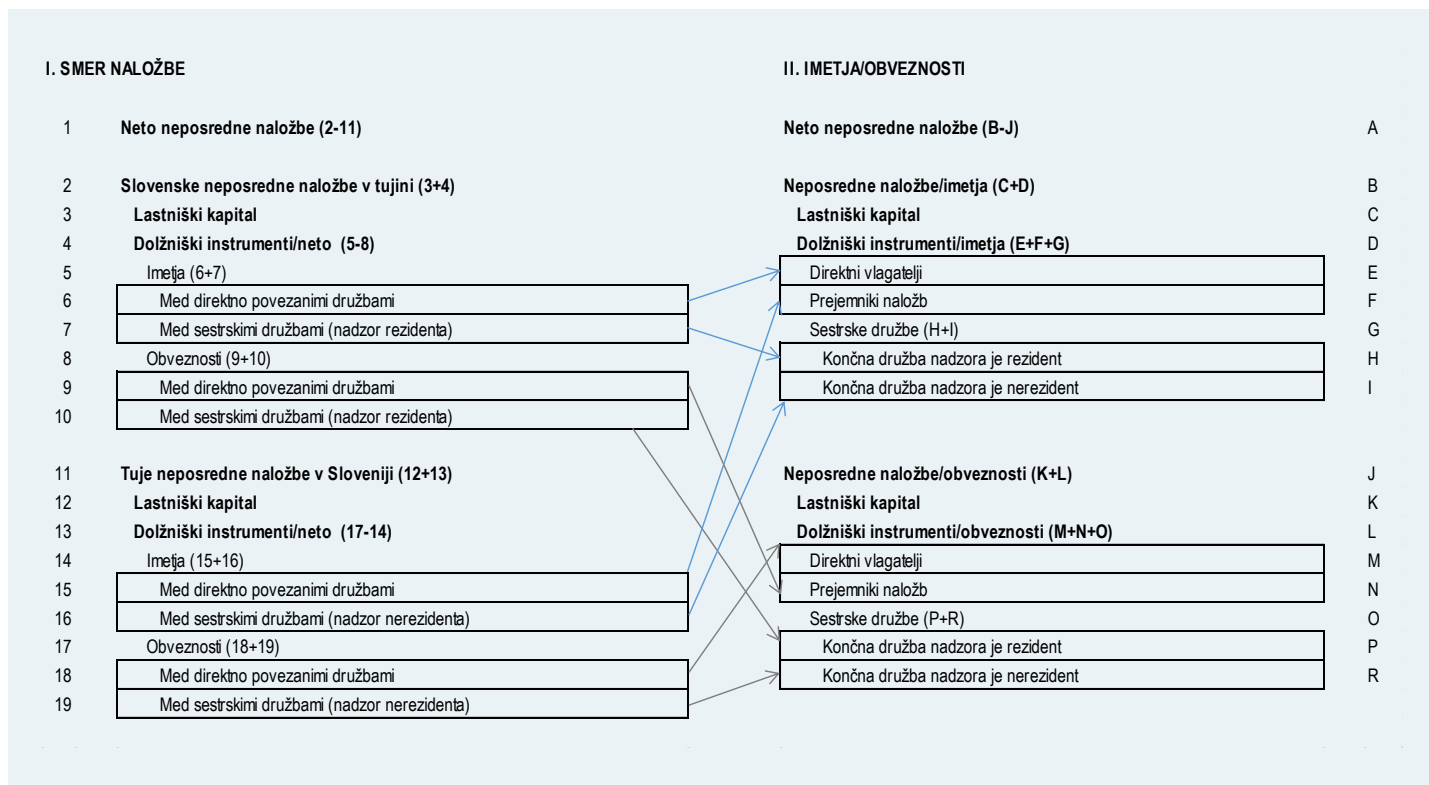
Bruto zunanji dolg je izpeljan iz stanja mednarodnih naložb. Obsega brezpogojne obveznosti, ki zahtevajo plačilo glavnice in/ali obresti v določenem časovnem obdobju v prihodnosti in so hkrati dolg do nerezidenta določenega gospodarstva. Neto zunanji dolg je izpeljan iz razlike med terjatvami in obveznostmi tovrstnih instrumentov do nerezidentov. Koncept zunanjega dolga ne vsebuje vrednosti lastniških instrumentov in finančnih derivativov.

5.2 Posamezni metodološki poudarki

Izkazovanje neposrednih naložb

V okviru statistike plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb se uporablja **načelo**, ki loči **imetja** ter **obveznosti** iz neposrednih naložb. Po tem načelu so izkazane tudi neposredne naložbe v tabeli plačilne bilance v pričujoči informaciji ekonomskih odnosov s tujino (stran 9). Za analitične namene se podatki neposrednih naložb še vedno prikazujejo tudi po načelu **smeri naložbe**. Po obeh načelih so podatki neposrednih naložb prikazani v tabeli 2 na strani 14.

Okvir 1: Neposredne naložbe – primerjava metodologije po načelu imetja/obveznosti in po načelu smeri naložb

Obravnavanje gotovinskih eur transakcij ter stanje terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)

Slovenija izkazuje **tehnične terjatve/obveznosti do evrosistema** (v postavki imetja oz. obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost), ki so enake razliki med zneskom bankovcev, ki po kapitalnem ključu pripadajo Sloveniji, in zneskom bankovcev, ki jih je centralna banka dejansko izdala. Dohodek iz tega naslova se uvrsti med primarne dohodke v tekočem računu plačilne bilance.

Hkrati se izkaže tudi **neto obveznost/terjatev iz naslova izvoza/uvoza gotovine** (v postavki obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost in terjatve/gotovina in vloge/prebivalstvo/kratka ročnost) kot razlika med zneskom bankovcev, ki po kapitalnem ključu pripadajo Sloveniji, in oceno celotne gotovine v obtoku v Sloveniji.

Ta sistem knjiženja transakcij v praksi v plačilni bilanci lahko povzroči večje statistične napake, saj temelji na oceni gotovine v obtoku, ki je zelo težko izmerljiva.

Ocena reinvestiranih dobičkov

Podatki o reinvestiranih dobičkih za leto 2023 in 2024 še niso na voljo oziroma niso revidirani, zato je v mesečne podatke vključena ocena (od triletnega mesečnega povprečja dejanskih podatkov o celotnih dobičkih, zmanjšanih za izredne dobičke (vir so letna poročila o naložbah), se odštevajo dividende in drugi dobički, izplačani v tekočem mesecu).